

ויתקדש שמו של ה', לא ע"י שיעשה ה' ח"י
דין בצדיקים, אלא בחייו ובזמיון ובחיי
הכל בית ישראל.

* * *

וידם אהרן. ופרש"י קבל שכר על שתיקתו
ומה שכר קבל שנתייחד עמו הדבור
שנאמרה לו לבדו פרשת שתוי יין. יש לעיין
למה קיבל חוקא שכר זה, ואיזו מדה כנגד
מדה יש בזה. ואפשר שיש לפרש, דהנה
באמת לא היה שום הטא וחסרון אם אהרן
היה מדבר איזה דברים לאחיו משה רבינו
כדי להפיג צערו, ודאנה בלב איש ישחנה
לאחרים, וזה חלק ממצות נידום אכלים
שיהא האכל יכול לדבר ולהודיע צערו
לרבים, אך אהרן בהיותו דבוק כל כך בה,
לא הצורך לדבר לשום אדם, דהא היה דבוק
בהקב"ה, ודא ידע והוא צערו וידע
מחשבות אהרן, וכאילו דבר כל צערו
להשית, וכיון הא ששתק בא מכה דבקתו
בהקב"ה, לפיכך מדה כנגד מדה נתדבק ה',
כביכול, בו, ונתייחד הדבור לו לבדו.

* * *

ויקרא משה אל מישאל ואל אלצפן בני
עזיאל דד אהרן ויאמר אלהם
קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקדש
וגו'. הנה תיבת "קרבו" מוטעמת בשני
טעמים תלישא גדולה וגרשיים, וצריך טעם
לזה.

ואפשר שיש לפרש ע"פ משל, לאברך אחד
הממהר לילך לסעודת נעילת החג

ידידך, ולא ח"י שיעשה דין בהם, ולכן אין
אומרים עשה למען יחלצון ידידך, משום
שאין זו תפלה בפני עצמה אלא חזר
למעלה. ופשט הנ"ל, אתי יתיר שפיר לפי
נוסח ספרד, שאומרים "עשה למען תורתך
עשה למען קדשתך למען יחלצון ידידך",
ולפי זה תיבות "למען יחלצון ידידך", חזרות
על תיבות "עשה למען קדשתך" שהזכור
למעלה מהן מיד. וידידי הרה"ג ר' משה
פרידמאן שליט"א העיר, שהתפלה "למען
יחלצון ידידך השיעה ימינך וענני" היא פסוק
בתהלים ס' וגם בפרק ק"ח, ואפשר דהטעם
דאין אומרים "עשה למען יחלצון ידידך" היא
משום שלא רצו להסיף על הפסוק, ומ"מ
אפשר לפרש שהטעם שהסיפו פסוק זה כאן
הוא מפני הטעם הנ"ל.

וידידי ר' בן ציון גרינפעלד נ"י העיר לדברי
החת"ם ז"ע (דבא בספר בית יוסף
על מסכת ברכות דף י"ז) שכ' לפרש את
הפסוק את קשתי נתתי בענן דאיתא דכל
האומר ד' דברים אלו "עשה למען קדשתך
עשה למען שמך עשה למען תורתך עשה
למען ימינך" שהם ר"ת קשתי, ע"ז יקבל
תפלתו לרצון, והנה אמר הב' פכותי בענן לך
מעבר תפלה, וז"ש את קשתי, ר"ל כל האומר
הד' דברים שמרומזים בקשתי, זה נכנס בתוך
הענן, ולא מעיל הענן להפריע קבלת התפלה,
עכ"ד, ולפי"ז יבין דחז"ל רמזו לזה הר"ת,
ודציאו מן הכלל את למען יחלצון וכו'.

ואפשר, שלפיכך תקנו לנו קדמונינו ז"ל,
בנוסח הקדיש "יתגדל ויתקדש
שמוה רבא וכו' בחייו ובזמיון ובחיי הכל
בית ישראל" היינו שאנו מתפללין שיתגדל

של חג השבועות בישיבה, ומחשבתו מלאה מהזמירות והניגונים והריקודים שמזמרים שם ברוב שמחה ודבקות והתפעלות באהבת ה' ושמחת לימוד תורה"ק, וגם מהכה לשמוע מרבו הדברי ¹²³⁴⁵⁶⁷נעים, בשיחות המוסר שנאמרות ברוב חכמה והתפעלות. והנה בעברו לפני אחד הבתים ראה ילד אחד שמכיר קצת עימד על פתח ביתו, ופניו רעים מאוד ודמעותיו על לחיו, ושאלו מדוע פניך רעים היום, אמר לו שאמו היא חולנית בבית החולים, והאב הלך שם לבקרה ועדיין לא שב הביתה, והיא נשאר בבית יחיד, ומתירא להיות לבדו בבית כלילה. חשב האברך בלבו, שיעשה חסד עם הילד וישאר בבית עם הילד, וידבר על לב הילד, וישמח אותו עד שוב האב להבית, אבל עלה ג"כ במחשבתו, איך אוכל לעזוב הישיבה, ולא להשתתף במסיבה הגדולה המפוארת, המלאה התפעלות ודביקות באהבת ה' והתורה הקדושה, וזה באמת חיזוק לי ללימוד התורה לכל השנה, ואם אשאר עם הילד, יהא חסר לי כל אותם הרגשים של התפעלות ודביקות בה' ובתורתו, ומאין תבוא לי חשקת לימוד התורה לאחר החג, ועלה במחשבתו, שימצא איזה עצה מה לעשות בילד ודא ילך להישיבה, אך האמת היא, שכיון שבאה מצוה זו ליה, באמת לא יחסר לו שום דבר אם ישאר עם הילד, והלא כל אוצרות השמחה והאהבה הם ביד ה', ודא המלמד תורה לעמו ישראל, ובחודאי יכול ליתן לו רוב שמחת ואהבת וחשקת התורה והצלחת הלימוד גם אם ישאר עם הילד, וכשנעיין עוד בדבר נראה, שבאמת שאם ישאר עם הילד יכול להשיג ע"י זה ג"כ הרבה דביקות בה', וחשוב בלבו, עכשיו

שברתי רצוני וחשקתי, והנחתי שמחת לבבי, ובזה גופא אוכל להתקרב ולהתדבק בה' יתברך, יתר מאשר אם הייתי עושה רצוני וחפצני, וגם קשה לאדם להבחין אם כל כוונתו לילך להמסיבה היא באמת לשם שמים בלבד, בלי שום תעודות מחשבות של הנאות גשמיות, אבל אם ישאר עם הילד בבית חשוד, הלא אז כל כוונתו בחודאי תהא רק לשם שמים, ובזה גופא יכול להתקרב ולדבק בו יתברך יתר מאשר אם היה הלך למסיבה.

והנה כאן ביום הקמת המשכן כתיב (בפסוק ה') "ויקרב כל העדה ויעמד לפני ה'" ובסוף כל העבודות כתיב "ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העלה ואת החלבים וירא כל העם וירטו ויפלו על פניהם", ובחודאי אין לנו שום השגה להבין גודל הרגשי ההתפעלות והתקרבות אל ה' כאשר נראה להם כבוד ה', שירד משמי מעלה מגבוה מרחמים לשכון בתחתונים באהבה גדולה בתוך בני ישראל, ואין לנו שום השגה להשיג גודל ההשגות שהשינו אז במעמד הגדול והנורא הודא, וגודל השמחה שהיה להם אז, והנה כאשר אמר משה למישאל ואלצפן בני עזיאל שישאו את אחיהם מאת פני הקודש ויטמאו להם, ויהא אסור להם ליכנס למחנה שכינה לשבעת ימים, מפני שהם טעוניהם הזאת שלישי ושביעי, הדי יכולים לחשוב שלא יוכלו להשתתף עכשיו עם הכלל ישראל לראות את עבודת המשכן וחנכות הנשיאים וכו' וכו' והיה יכול לעלות על הדעת שיחסר להם התקרבות לה' בשביל זה, ולזה אפשר

עליו שום חלות, ובלא דיני התורה היה הכל חל, ובאה התורה וחדשה חלות ודיני קדושה, ובטומאה וטהרה הטומאה היא חלות טומאה, וטהרה אין עליה שום חלות, ובלא דיני התורה היה הכל טהור, ובאה התורה וחדשה חלות ודיני טומאה, וכשנעייץ נראה דבהבדלת קדש וחל, החל נשאר כמו שהיה, ובאה התורה ונתנה חלות ודיני קדושה לדברים שקדשה התורה, ונמצא שחלות ההבדלה נעשה בקדושה ולא בחל שינוי בחל, אבל בטומאה וטהרה, הטהרה נשארה כמו שהיתה, ובאה התורה ונתנה חלות ודיני טומאה לדברים שטמאה התורה, ונמצא שחלות ההבדלה נעשית בטומאה ולא בטהרה, שהטהרה נשארה כמו שהיתה, ולפי"ז יש לפרש סדר הפסק "להבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור" משום דבקדש וחל ההבדלה נעשית בקדש, ולכן כתיב "להבדיל בין הקדש ובין החל" כתיב "בין הקדש" מיד לאחר תיבת "להבדיל", משום שמעשה ההבדלה נעשה בקדש להבדילו מן החל, ובטומאה כתיב "ובין הטמא ובין הטהור" משום שמעשה ההבדלה נעשה בטומאה.

ולפי הנ"ל, אתי שפיר מה שאומרים בהבדלה, "המבדיל בין קדש לחל בין אור לחושך בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה", משום דהחל והחושך והעמים והששת ימי המעשה, כולם נשארו כמו שהיו, וההבדלה נעשית בקדש ובאור ובישראל וביום השביעי, ולכן מזכירין הדבר שחלה בו ההבדלה קדם.

לומר שבאו הטעמים של תיבת "קרב", שמדטעמת בתלישא גדולה וגרשיים, ללמדנו שאע"פ שנראה כאילו יש כאן תלישא גדולה, היינו שנתלשים ממוקם השראת השכינה, וגם גרשיים, שמגורשים ממחנה שכינה, מ"מ זה נקרא "קרב", ובאמת היא התקרבות ולא התרחקות, כנ"ל, וכן מצינו, שמכל משפחות בית אב הקהתי זכה אלצפן בן עזיאל להיות נשיא לבני קהת, אע"פ שחפר לו חזונו במחנה שכינה בשבעת הימים הראשונים של הקמת המשכן, ואפשר שאדרבה מפני זה זכה להיות נשיא לבני קהת, מפני שבמה שטמא עצמו לנדב ואכילה ודוצרך להיות מודין למחנה, קרב עצמו בזה לה' יותר מאשר אם היה במחנה שכינה.

* * *

ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור. יש לעיין דבקדש וחל הזכר צד המעלה קדם "בין הקדש ובין החל", ובטמא וטהור הזכר צד החסרון קדם "ובין הטמא ובין הטהור", ומה טעם לשינוי הזה, והנה בהבדלה אומרים "המבדיל בין קדש לחל בין אור לחושך בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה" מזכירין תמיד צד המעלה קדם, וצריך טעם למה בטמא וטהור מזכירין צד החסרון קדם.

ונראה בעז"ה לפרש בזה טעם נכון, דהא מזכירין תמיד צד המעלה קדם, אינו משום שהוא צד המעלה, אלא טעם אחר יש בדבר, ומקדם נבאר פסוק זה, הנה בקדש וחל, קדש הוא חלות קדושה וחל אין

טעם מעץ הדעת, כי ע"י שהאדם יודע מהרע שגמצא בעולם יוכל היצר לשלוט בו וצריך הרבה חכמה להגצל ממנו וע"ז נאמר טובה חכמה מכלי קרב. (קהלת ט—יח) והחכמה היא היראה כש"כ (תהילים קיא—י) ראשית חכמה יראת ה'. ולכן האדם הפשוט שאין בכוחו לגצח היצר אחרי שכבר מתעורר עליו, העצה שיקח עצמו למדת התמימות, וישמור את עצמו שלא ירצה לידע מן הרע הנמצא בעולם, כמאה"כ (קהלת ה—ה) שומר מצוה לא ידע דבר רע, וזה הוא תיקון לפגם היסוד ע"י תיקון הדעת.

ובזה שאיש ישראל מקדש ומטהר א"ע מאיזה מדה הוא שובר ומכניע את הקליפה והסט"א שבכל העולם ומעלה עמו את כללות ישראל, ובפרט אלו השייכים לשורש נשמתו בודאי מתעלים על ידו. וכן ראיתי בספר בשם המגיד מקאזניץ זי"ע, כי ענין עץ הדעת היינו תאוה לידע הכל, וי"ל עוד כי דעת הוא לשון התחברות כמו וידע אדם את חוה, שהיודע מן הרע כבר יש לו התחברות עם הרע ואין לו עצה אלא לשברו עם דעת האמת וע"כ דעת ג"כ לשון שבירה כמו וידע בהם אנשי סוכות. (שופטים ח—טז).

כב. כל העוסק בתורה יסורין בדילין הימנו שנא' ובני רשף יגביהו עוף ואין עוף אלא תורה שנא' התעיף עיניך בו ואיננו (ברכות ה' עי"ש ברש"י), ויש להבין הרי זה נגד המציאות שכהרף עין ישכח מה שלמד, וכן הרי כמה וכמה יש שלומדים ולא פירשו מהם היסורין בגשמי ורוחני וד"ל, ונראה שירמוז כאן על הדביקות בה'

כ. אין שום מניעה לאדם מעבודת השי"ת, אלא שבשעת דחוק אין האדם יכול לעבוד את ה' באותו סוג עבודת שבשעת מנוחה והעבודות משתנה או באופן וסדר אחר כמו פושט לבוש זה ולובש לבוש אחר, או כמו משנה לימודו ממסכתא זו למסכתא אחרת והפנימיות הכל תורת ה', כמו כן הנקודה הפנימית של עבודתו ית' הוא תמיד בכל מקום ובכל זמן, אלא שהלבוש משתנה לפי המקום הזמן והמצב כמו עבד המלך שבכל פעם מצוה לו המלך לעשות עבודה אחרת פרטית, וכן אמרו חז"ל (שבת קיד) בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו שנאמר ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים, ולמשל אם האדם במנוחה ובלי טרדות או עבודתו לעסוק בתורה כל היום, וכשהוא טרוד בעסקיו או ביסורים ועגמ"ג ח"ו או עבודתו בטחון והתחזקות ולצפות לחסדי השי"ת, ולהשריש בלבבו כי אין מושיע זולת השי"ת. ובפנימיות הכל נקרא עבודת מלך מלכי המלכים, אלא כמו שיש מסכתא קלה ויש חמורה כמו"כ יש עבודה קלה ועבודה חמורה. והנה אם המלך יצוה לעבדו לעשות איזה עבודה והוא יעשה עבודה אחרת הגם שהיא גם עבודת המלך נקרא מורד במלכות ח"ו, ע"כ צריך האדם תמיד לשמוע בלבבו מה הוא רצון ה' עכשיו, וע"ז אמרו אשרי איש שישמע למצותי.

כא. שני דרגות בעבודה החכמה והתמימות, החכם יודע את ההיסוד ומכיר עומק הרע אלא שמבטלו בחכמתו, והתמים אינו יודע מן הרע או עושה עצמו כאינו יודע ועי"ז אין היצר מתגרה בו כיון שלא